

UgTDB – a kezdetek
Finnugor Szeminárium
Debrecen 2013. 01. 11.

F. Gulyás Nikolett
ELTE

Előzmények és célok

- ▶ 2005: egy uráli tipológiai adatbázis létrehozása – CIFU
- ▶ 2008: A tervezet részletesebb megvitatása egy kizárólag ennek a témának szentelt konferencián, Bécsi egyetem
- ▶ 2010: 11. Nemzetközi Finnugor Kongresszus, Piliscsaba: a tipológiai szimpózium kiemelt témája
- ▶ OTKA–104249, Havas Ferenc, Csepregi Márta, F. Gulyás Nikolett, Németh Szilvia (2012–2015)
- ▶ **célok:**
 - ▶ **online** tipológiai **adatbázis**; morfoszintaktikai jegyek - ! bármely nyelvre
 - ▶ a **paraméterek kidolgozása** az ugor nyelvekre: színjai és szurguti hanti, északi manysi, magyar (mo-i sztenderd)

Előzmények és források

- ▶ **WALS** (2008)
 - ▶ World Atlas of Language Structures, <http://wals.info>
 - ▶ **csak a morfológiai és szintaktikai jegyek**
 - ▶ **kritikai észrevételek**
- ▶ Matthew **Dryer** tipológiai adatbázisa
 - ▶ <http://linguistics.buffalo.edu/people/faculty/dryer/dryer/database>
 - ▶ főként **szórendi** paraméterek
- ▶ H. F. és a kutatócsoport saját paraméterei (kb. 60-70%)
- ▶ jelenleg kb. **210 paraméter**

Függő kiegészítendő kérdés

- **Paraméter:** Függő kiegészítendő kérdés

- **Értékek:**

NoOblcq

Cq

(InitCpl)

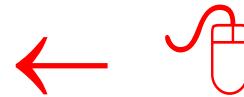
InitCpl

(FinalCpl)

FinalCpl

Cpl=V

WO

- **Kommentár**

- **Utalások:**
-

Kommentár: Függő kiegészítendő kérdés

Kiegészítendő kérdésen (content question, cq) olyan kérdő kifejezést (interrogative phrase, IP) tartalmazó kérdő mondat értendő, melyre nem lehet igennel vagy nemmel felelni. Ebben a paraméterben a ***függő kiegészítendő kérdés megformálásáról*** (technikájáról) van szó. Függő (vagy alárendelt) a kérdés, ha grammatikailag alá van rendelve egy olyan főmondatnak, mely tartalmaz egy kérdezést jelentő igét, és nem szó szerinti idézésről van szó.

A függő kiegészítendő kérdést az önálló kiegészítendő kérdéssel hasonlítjuk össze.

Kommentár: Függő kiegészítendő kérdés

Típusok:

- ▶ **NoOblcq**: a nyelvben nem értelmezhető a függő kiegészítendő kérdés kategóriája.
 - ▶ **Cq**: az önálló és a függő kiegészítendő kérdés szerkezete semmiben sem különbözik.
 - ▶ **(InitCpl)**: az önálló és a függő kiegészítendő kérdés szerkezete annyiban különbözik, hogy az utóbbit fakultatíve egy alárendelő kötőszó (complementizer) vezeti be.
 - ▶ **InitCpl**: az önálló és a függő kiegészítendő kérdés szerkezete annyiban különbözik, hogy az utóbbit kötelezően egy alárendelő kötőszó vezeti be.
 - ▶ **(FinalCpl)**: az önálló és a függő kiegészítendő kérdés szerkezete annyiban különbözik, hogy az utóbbi belsejében vagy végén fakultatíve megjelenik egy alárendelő elem.
 - ▶ **FinalCpl**: az önálló és a függő kiegészítendő kérdés szerkezete annyiban különbözik, hogy az utóbbi belsejében vagy végén kötelezően megjelenik egy alárendelő elem.
 - ▶ **Cpl=V**: a függő kérdésben az önálló kérdéshez képest megjelenik egy monásra vagy kérdezésre utaló ige, igenév vagy igéből képzett névszó.
 - ▶ **WO**: az önálló és a függő kiegészítendő kérdés szerkezete szórendileg különbözik.
-

Kommentár: Függő kiegészítendő kérdés

- ▶ **Összekapcsolás:**
- ▶ A fenti értékek közül kettő össze is kapcsolható. A & jeles összekapcsolás azt jelzi, hogy a nyelvben mindkét paraméterérték előfordul, a + jeles összekapcsolás kötelező *együttes* alkalmazást jelöl. A $\approx$ jeles összekapcsolás vagylagosságot jelöl (a két eszköz bármelyike használható vagy akár együttesen is fellelphetnek), a $\sim!$ jel kizáró vagylagosságot, ahol a két lehetőség bármelyike használható, de egyszerre csak az egyik. A zárójelezés bármely paraméterértéknél fakultativitást jelez. Az összekapcsolt értékek mindig részletes szöveges magyarázatot igényelnek.
- ▶ **Kulcsszavak:** függő kiegészítendő kérdés, függő kérdőszavas kérdés, kiegészítendő kérdés, kérdőszavas kérdés, kérdés, mondat szerkezet

Feladatok, kérdések, problémák

aktualitások:

- a nyelvtanok és egyéb szakirodalom feldolgozása
- mely paramétereknél elegendő ez, hol szükséges terepmunka, hol korpuszvizsgálat
- a korpusz kérdése (méret, a regiszterek problémája)
- az adatbázis informatikai rendszerének elkészíttetése
- a megjelenítés kérdése (maximálisan hány paraméterértéket lehessen megjeleníteni)

Köszönöm a figyelmet!

nikolett.fgulyas@gmail.com

